

"Bu âhirki âyet, cümleleriyle sahabeye baktığı gibi, kayıtlarıyla dahi yine Sahabenin ahvâline bakıyor. Ve elfâzıyla sahabenin evsâfını ifade ettikleri gibi,.." Devamıyla izah eder misiniz?

"Bu âhirki âyet, cümleleriyle Sahabeye baktığı gibi, kayıtlarıyla dahi yine Sahabenin ahvâline bakıyor. Ve elfâzıyla Sahabenin evsâfını ifade ettikleri gibi, hurufâtıyla ve o âyetteki hurufâtın tekerrür-ü adediyle yine Ashab-ı Bedir, Uhud, Huneyn, Suffe, Rıdvan gibi tabakat-ı meşhure-i Sahabede bulunan zatlara işaret ettikleri gibi, ilm-i cifrin bir nev'i ve bir anahtarı olan tevafuk cihetiyle ve ebced hesabıyla daha çok esrarı ifade ediyor."(1)

Konuyu maddeler halinde açıklamakta fayda görüyoruz:

1. Bu ayet (*Fetih, 48/27-29*) cümleleriyle sahabeye bakar. Mesela:

"Onunla birlikte olanlar" cümlesi -maiyet-i hassa ile Hz. Ebu Bekir'e bakar.

"Kâfirlere karşı şiddetlidirler" cümlesi Hz. Ömer'e bakar.

"Kendi aralarında şefkatlidirler" cümlesi Hz. Osman'a bakar.

"Onları hep rükuda ve secdede görürsün" cümlesi, Hz. Ali'ye bakar.

"Yalnız Allah'ın lütfunu ve rızasını ararlar" cümlesi, Hz. Talha ve Hz. Zübeyr'e bakar.

"Simalarında secdenin izleri vardır" cümlesi, Hz. Sa'd, Hz. Said, Hz. Abdurrahman b. Avf, Ebu Ubeyde b. Cerrah'a bakar. Bu zikredilen on sahabi "aşere-i mübeşşere"dirler, yani cennetle müjdelenmişlerdir.

2. Bu ayetteki cümleler aynı zamanda birer kayıttır ve sahabeye de bakar. Mesela: "Onunla birlikte" kaydı, "maiyet-i hassa"ya işaret ettiği için, Hz. Ebu Bekir'e bakar. Çünkü ilk Müslüman olması, hicrette, mağarada Habib-i Kibriya Efendimizle beraber bulunması, ilk halife olması, ilk vefat eden halife olması, Ravza-i mütahharada defnedilmesi gibi birçok hâdise ile bu "birliktelik" kaydının manasını açıklar mahiyettedir.

Keza, "Kâfirlere karşı şiddetli" olma kaydı, celadet ve celaleti ile meşhur olan Hz.

Ömer'e bakar.

"Kendi aralarında merhametli" kaydı, Müslüman kanının dökülmemesi için muarızlarına karşı askerlerini harekete geçirmeyip kemal-i teslimiyetle ruhunu Rahman'a teslim eden Hz. Osman'ın merhametine bakar.

Yine "daima rükû ve secdede görülme hali", Hz. Ali'nin durumunu ortaya koyan çok mühim bir kayıttır.

3. Bu ayet lafızlarıyla da sahabeye bakar. Mesela: "İşte bu onların Tevrat ve İncil'deki vasıflarıdır. Bu vasıflar şunlardır:

"Onlar, filizini çıkarmış" cümlesi, Hz. Muhammed'in (asm) tek başına ortaya çıkıp hak ve hakikati ders vermesi, bu vasfının açık bir delilidir.

"Onu kuvvetlendirmiş" cümlesi, ilk baştan itibaren İslam'a en büyük destek olan Hz. Ebu Bekir'in en meşhur vasfına bakar.

"Kalınlaşmış" lafzı, İslam'a güç üstüne güç katmış olan Hz. Ömer'in bu vasfına işaretler.

"Gövdesi (sapı) üzerine dikilmiş" cümlesinin lafızları, İslam'ın ilk yıllarından itibaren maddî ve manevî desteğiyle, 12 yıllık hilafet dönemindeki meşhur fütuhatlarıyla şöhret bulmuş Hz. Osman'ın bu vasfına işaret etmektedir.

"Çiftçilerin hoşuna giden ekin gibidirler" cümlesindeki bu vasıf Hz. Ali'ye bakar. Çünkü dünyayı bir ahiret tarlası olarak gören samimi Müslümanlar, ehl-i tasavvuf, ehl-i tarikat, ehl-i velayet gibi manevî çiftçiler onu "şah-ı velayet" olarak görmesi onun bu vasfını tasdik etmektedir.(2)

4. "Hurufatıyla ve o âyetteki hurufatın tekerrür-ü adediyle yine Ashab-ı Bedir, Uhud, Huneyn, Suffe, Rıdvan gibi tabakat-ı meşhure-i Sahabede bulunan zâtlara işaret ettikleri gibi..."(3)

Daha fazla araştırma icabeden bu fıkradaki işaretlere kısaca şöyle işaret edilebilir:

"Bedir, Uhud, Huneyn, Suffe, Rıdvan gibi tabakat-ı meşhure-i sahabede bulunan zâtlara" bakması, ayette geçen harflerin ve tekrarlarının ilgili sahabe tabakalarına tevafuk etmesi şeklinde olur. Mesela: Bedir'de ismi "ayin" harfiyle başlayan kaç sahabe varsa, bu ayette o kadar "Ayin" kullanılmıştır.

Özellikle Kur'ân'da tesadüf olmadığına göre, her bir tevafukun bir hakikate bakan bir pencere olduğunda şüphe yoktur.

Dipnotlar:

-
- (1) bk. [Lem'alar, Yedinci Lem'a.](#)
(2) bk. *Şeyh-i Geylani, Ğunyetu't-Talibin, 1/78-79.*
(3) bk. [Lem'alar, Yedinci Lem'a.](#)